

Pohled na novelu z.č. 309/2006 Sb., a její dopady do praxe

+ Příklady úrazů za r. 2025

Konference „BEZPEČNĚ SPOLU“

**Hotel Maximus Resort
24.02.2026**

**Ing. Jiří Grochal
inspektor OIP**

Plán kontrolní činnosti – úkoly ve stavebnictví pro rok 2026:

- a) Kontroly zhotovitele**
- b) Kontroly zadavatele**
- c) Kontroly koordinátora BOZP**
- d) Kontroly zdvihacích a elektrických zařízení na staveništi (VTZ)**
- e) Kontroly nelegálního zaměstnávání**
- f) Projektová dokumentace stavby**
- g) Zkušební provoz / kolaudace**

- **Podněty**
- **Pracovní úrazy**
- **Bezpečný podnik**

Zaměření kontroly OIP na staveništi

Inspektor ve stavebnictví sleduje zejména:

- a) Zajištění a označení staveniště**
- b) Způsobilost osob (zdravotní / odborná)**
- c) Používání OOPP**
- d) Technologické postupy, dokumentace stavby**
- e) Práce ve výškách**
- f) Zemní a výkopové práce**
- g) Bourací práce**
- h) Zdvihací zařízení (autojeřáby, plošiny, výtahy...)**
- i) Elektrická zařízení (rozvaděče, pohyblivé přívody...)**

Koordinátor BOZP **X** OZO v prevenci rizik

- nejde o „stejnou“ osobu, v praxi často záměna
- koordinátor **koordinuje činnost** na staveništi s ohledem na činnosti jednotlivých zhotovitelů
- nutná **součinnost** se všemi subjekty
(zhotovitelem, zadavatelem, OSVČ, projektantem, kontrolními orgány, atd.)
- povinnosti stanoveny legislativou (**informování**)
- omezené pravomoci, ale **od 1.11.2025 posílení**

Koordinátor BOZP **X** OZO v prevenci rizik

- seznam zpravuje MPSV:

<https://www.mpsv.cz/bezpecnost-a-ochrana-zdravi-pri-praci>

- v ČR r. 2026 (únor): cca 1757 koordinátorů BOZP
cca 5438 OZO v prevenci rizik

- držitelé akreditace v r. 2025:

9 subjektů - koordinátor BOZP

17 subjektů - OZO v prevenci rizik

Nejčastější nedostatky:

- Formální chyby při určení (příprava/realizace)
- Obecný plán BOZP
- Nesledování prací na staveništi
- Účast všech zhotovitelů na KD
- Seznamování s nedostatky, formální i věcné chyby v zápisech z kontrolní činnosti

Nejpodstatnější je doložit vlastní pečlivou činnost !!!

Odpovědnost koordinátora BOZP

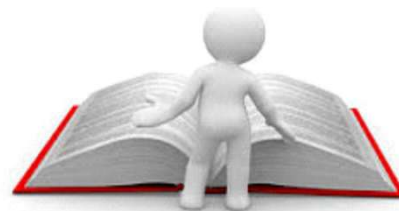
§ Legislativa:

- 1) zákon č. 251/2005 Sb., o inspekci práce**
= odpovědnost za činnost, možný finanční postih
- 2) zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník**
= odpovědnost za škodu, možná finanční náhrada
- 3) zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník**
= trestní odpovědnost, podmínka / odnětí svobody

Zákon č. 309/2006 Sb.

novelizace platná k 01.11.2025

§ 7 - Rizikové faktory pracovních podmínek a kontrolovaná pásma

- úprava s ohledem na měření, biologické činitele
- upřesnění pojmu „**ochranné pásmo**“
- náhrada pojmu „**přípravky**“ za „**směsi**“

§ 9 – Odborná způsobilost

Odst. 3, písm. a) - Zaměstnavatel má nejvýše 25 zaměstnanců, může zajišťovat úkoly v prevenci rizik sám, má-li znalosti, které odpovídají požadavkům zkoušky z odborné způsobilosti podle § 10 odst. 1 v rozsahu odpovídajícímu odbornému nebo profesnímu zaměření činnosti zaměstnavatele

- pro OIP v praxi nepřezkoumatelné, stejná praxe jako dosud

Novelizace zákona č. 309/2006 Sb.

§ 10 – Předpoklad odborné způsobilosti koordinátora

- **vzdělání** SŠ s maturitou nebo VŠ technického z.
- **odborná praxe** 3 roky nebo 1 rok při VŠ stavebního zaměření

(odborná praxe při přípravě / realizaci staveb)

- platné osvědčení = **5 let** (hornická činnost zvlášť)
- uznávání v rámci EU = **posouzení MPSV**

Novela = Odst. 2, písm. b) – Praxe 1 rok, jestliže **VŠ vzdělání v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci**

-Pozn: OIP není iniciátorem novelizace zákona s požadavkem na nutnost VŠ vzdělání v oboru stavebního zaměření k výkonu činnosti KOO

§ 10 odst. 4 – OZO a koordinátor

- vede **písemně** chronologický seznam smluvních vztahů o výkonu své činnosti
- **toto opatřuje:** jménem, **číslem osvědčení**, podpisem (vlastnoručním nebo **elektronickým**)
- **uchovává min. po dobu 5-ti let**
- zpracovanou dokumentaci rovněž (vyjma uch. 5 let)

§ 12 – Zajištění BOZP mimo pracovněprávní vztahy

- a)** zaměstnavatele, který je fyzickou osobou a sám též pracuje,
 - b)** fyzickou osobou, která provozuje samostatně výdělečnou činnost podle zvláštního právního předpisu **(OSVČ)**
 - c)** spolupracujícího manžela nebo dítě osoby uvedené v písmenu a), b)
 - d)** fyzickou nebo právnickou osobu, která je zadavatelem stavby nebo jejím zhotovitelem, popřípadě se na zhotovení stavby podílí,
 - e)** další členy rodiny, kteří jsou zúčastněni na provozu rodinného závodu podle zvláštního právního předpisu
- se **vztahuje § 101 odst. 1, 2 a 5, § 102, 104 a 105 zákoníku práce a § 2 až 11** s přihlédnutím k podmínkám vykonávané činnosti nebo poskytování služeb a jejich rozsahu.

§ 13 – Tam, kde se v zákoníku práce nebo v části první uvádí **zaměstnavatel nebo zaměstnanec, rozumí se tím osoba uvedená v § 12.**

Novelizace zákona č. 309/2006 Sb.

KOO dle § 14 se neurčuje u staveb:

- a) u nichž nevzniká povinnost doručení oznámení o zahájení prací podle § 15 odst. 1,
- b) které provádí stavebník sám pro sebe svépomocí podle zvláštního právního předpisu,
- c) nevyžadujících povolení záměru podle stavebního zákona, **nebo**
- d) sítí technické infrastruktury*
 - 1. v elektroenergetice o nízkém napětí,
 - 2. v plynárenství o tlakové hladině do 4 bar,
 - 3. elektronických komunikací.

*(*dle § 10 stavebního zákona – veřejná infrastruktura)*

§ 14 – odst. 4 (novelizace)

Zadavatel stavby je povinen **vytvořit podmínky pro činnost koordinátora**, předat koordinátorovi veškeré podklady a informace pro jeho činnost, zejména pro zpracování plánu BOZP, včetně informace o fyzických osobách, které se mohou s jeho vědomím zdržovat na staveništi, a poskytovat mu potřebnou součinnost. Zadavatel stavby je dále povinen tento **plán podepsat** a zavázat všechny **zhotovitele včetně osob podle § 12**, popřípadě jiné osoby, k součinnosti s koordinátorem po celou dobu přípravy a realizace stavby a k plnění veškerých opatření stanovených koordinátorem. Ustanovení § 17 není dotčeno.

§ 14 – odst. 5,6 (novelizace)

(5) Koordinátor po celou dobu svého určení stanovuje opatření k zajištění BOZP a koordinuje

- a) spolupráci mezi zhotoviteli, a to včetně těch, kteří se na staveništi střídají,**
- b) činnosti zhotovitelů za účelem ochrany zaměstnanců a prevence pracovních úrazů a rizik a**
- c) vzájemnou informovanost zhotovitelů o aktuálním stavu prací a přijatých opatřeních pro zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví na staveništi.**

(6) Povinnost koordinátora podle odstavce 5 se vztahuje také na osoby podle § 12.

§ 14 – odst. 7 (novelizace)

Koordinátor zajišťuje ode dne jeho určení povinnost zhotovitelů podle § 101 odst. 3 a 4 písm. a) zákoníku práce prostřednictvím **průběžného seznamování zhotovitelů s plánem a jeho aktualizacemi.**

**náhrada za vzájemné informování o rizicích dle ZP*

§ 15

Zpracování plánu BOZP:

- vznikne-li povinnost oznámení o zahájení prací
nebo
 - rizikové práce dle přílohy č.1 NV č. 591/2006 Sb.
-
- zpracování a aktualizaci zajistí **zadavatel**
 - plán zpracuje a **aktualizuje koordinátor**
 - opět **součástí PDS** dle vyhl. č.131/2024 Sb.
 - požadavky na obsah a rozsah plánu dle **přílohy č.6** k NV č. 591/2006 Sb.

Vhodná podoba plánu BOZP

- rozsah a obsah dle přílohy č. 6 NV 591/2006 Sb.
- „posoudit“ všechny oblasti
- musí obsahovat **pracovní postupy pro jednotlivé práce s ohledem na rizika plánovaných prací (novelizace)**
- musí být přizpůsoben **skutečnému stavu** a podstatným změnám stavby během její realizace = **konkrétnost !!!**
- rozumná obsáhlost = využití např. příloh
- aktualizace plánu dle skutečných podmínek
- povinnost zhotovitele **dodržovat plán**

= doklad o výkonu činnosti koordinátora !!!

§ 15 odst. 3, 4 – Plán v omezeném rozsahu

Pro **záchranné a likvidační práce** v souvislosti s řešením mimořádné události podle z. č. 239/2000 Sb. o IZS nebo práce při **odstraňování následků** havárií, požárů, výbuchů a poruch zejména sítí a zařízení technické infrastruktury (§ 10 stavebního zákona), které představují **závažné riziko** ohrožení života, zdraví a bezpečnosti fyzických osob, majetku nebo životního prostředí, zajistí zadavatel stavby **zpracování plánu v omezeném rozsahu** tak, aby bylo zajištěno bezpečné a zdraví neohrožující provádění prací.

= vypracované pracovní a technologické postupy pro záchranné a likvidační práce, používán pouze do doby odstranění události !

- zpracuje a aktualizuje koordinátor BOZP !

Novelizace zákona č. 309/2006 Sb.

§ 15 odst. 6 – Právní moc / povinnost koordinátora

- KOO je povinen dát **bezodkladně pokyn** zhotoviteli nebo osobě podle § 12 k přerušení prací, pokud jsou fyzické osoby vystaveny **bezprostřednímu ohrožení** bezpečnosti, života nebo zdraví
- KOO o této skutečnosti informuje **stavbyvedoucího**
- práce musí být přerušeny až do **doby zjednání nápravy**

Doporučení:

- volit až jako poslední možnost (pokud domluva nezabírá)
- pozor na možnou škodu / trestní odpovědnost
- pokyn zaznamenat písemně (zápis do např. do SD)
- navrhnout rovněž vhodné řešení, je-li to možné

§ 16 – *Povinnosti zhotovitele*

a) nejpozději do 8 dnů před zahájením prací na staveništi písemně informovat KOO o **konkrétních** pracovních a technologických postupech, které pro realizaci stavby zvolil, o řešení rizik vznikajících při těchto postupech, včetně opatření přijatých k jejich odstranění

§ 16 – Povinnosti zhotovitele nové body c), d) podstatné pro praxi

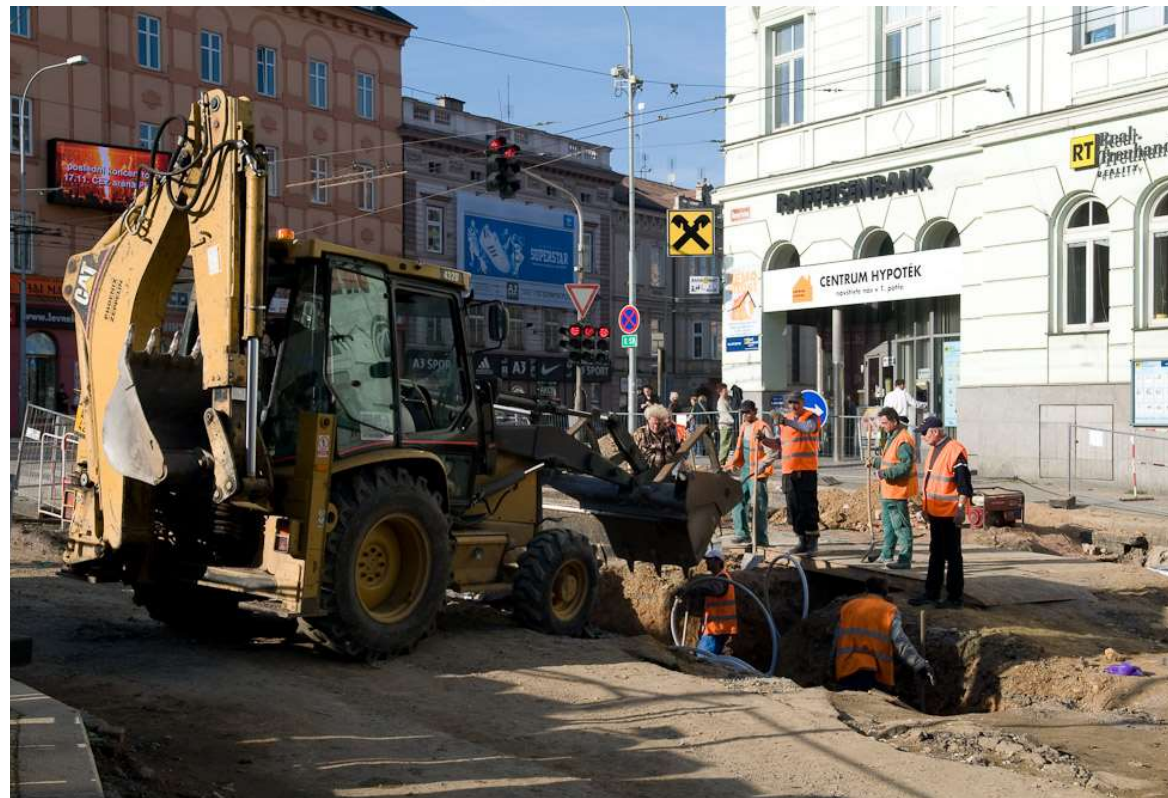
c) plnit opatření stanovená KOO a **vyžadovat plnění** těchto opatření od ostatních zhotovitelů včetně osob podle § 12, které pro ně vykonávají činnosti podle § 3 odst. 1,

d) na pokyn KOO podle § 15 odst. 6 **přerušit práci.**

Nařízení vlády č. 591/2006 Sb.

- Novelizace s ohledem na zemní práce

***platnost od 01.11.2025**

KOMUNIKACE NA STAVENIŠTI

Příloha č. 1 – nový bod 9.

U vnitřních komunikací na staveništi musí být dodrženy následující zásady:

- a)** před zahájením dopravy na staveništi a při každé její podstatné změně musí být provedena kontrola komunikací, průjezdných profilů, provozních podmínek a provedena úprava nevyhovujících komunikací,
- b)** je zakázána jízda vozidla pod podjezdem nebo jinou pevnou překážkou, pokud výška vozidla včetně nákladu není nižší podjezdu nebo překážky nejméně o 0,3 m. Podjezdy, které mají světlou výšku nižší než 4,3 m, musí být označeny jako na veřejných komunikacích,

U vnitřních komunikací na staveništi musí být dodrženy následující zásady:

- c)** minimální šířka komunikace pro pěší na staveništi musí být 0,75 m, při obousměrném provozu 1,5 m. Komunikace s větším sklonem než 1 : 3 musí mít alespoň na jedné straně jednotyčové zábradlí o výšce 1,1 m,
- d)** podchodné výšky musí být minimálně 2,1 m; ve výjimečném případě lze tuto výšku snížit na 1,8 m, přičemž je nutno provést potřebná bezpečnostní opatření zejména vyznačením nebo nátěrem,

U vnitřních komunikací na staveništi musí být dodrženy následující zásady:

- e) překážky na komunikacích ovlivňující bezpečný průjezd, jakož i zákaz vjezdu a konec cesty, musí být označeny příslušnými bezpečnostními značkami a tabulkami,
- f) všechny překážky na komunikacích vyšší než 0,1 m, kudy přecházejí osoby nebo slouží dopravě, musí být opatřeny přechody a přejezdy o odpovídající únosnosti,
- g) na komunikacích, kde hrozí zvýšené nebezpečí pádu osob, vyjetí nebo sjetí vozidel nebo mechanizačních prostředků, u konců cest a zakázaných vjezdů, musí být provedeno bezpečnostní opatření, například ohrazením nebo svodidly.“.

ZEMNÍ PRÁCE – STROJNĚ HLOUBENÉ VÝKOPY

Příloha č. 3, nové parametry část V. bod 4

- Svislé boční stěny **strojně hloubených výkopů** musí být v místech, do kterých vstupují osoby, zajištěny proti sesutí pažením nebo ochranným rámem, bezpečnostní klecí, rozpěrnou konstrukcí nebo jinou technickou konstrukcí při hloubce výkopu **větší než 0,8 m**.
- V zeminách nesoudržných, podmáčených nebo jinak náchylných k sesutí a v místech, kde je nutno počítat s opakovanými otřesy, musí být stěny těchto výkopů zabezpečeny podle **stanoveného TP i při hloubkách menších**, než je stanoveno ve větě první.

ZEMNÍ PRÁCE – STROJNĚ HLOUBENÉ VÝKOPY

Příloha č. 3, nové parametry část V. bod 4

- Při hloubce do 1,3 *m* v zastavěném území a do 1,5 *m* v nezastavěném území lze na základě geologického posouzení nebo geologického průzkumu zpracovaného geologem s odbornou způsobilostí v oboru inženýrská geologie s ohledem na druh zeminy a posouzení rizik stanovit **v projektové dokumentaci hloubku pažení odchylně** od hloubky uvedené ve větě první; povinnost podle věty druhé tím není dotčena.
- Pokud je určen **koordinátor**, zpracovává posouzení rizik podle věty třetí.

ZEMNÍ PRÁCE – ŠÍŘKA VÝKOPU

Příloha č. 3, nové parametry část V. bod 5

-Nejmenší světlá šířka výkopů se svislými stěnami, do kterých vstupují fyzické osoby, **při hloubce výkopu nad 0,8 m do 1,2 m včetně činí 0,6 m a při hloubce výkopu nad 1,2 m činí 0,8 m.**

-Rozměry výkopů musí být voleny tak, aby umožňovaly bezpečné provedení všech návazných montážních prací spojených zejména s uložením potrubí, osazením tvarovek a armatur, napojením přípojek, provedením spojů nebo svařováním

ZEMNÍ PRÁCE – SESTUP/VÝSTUP DO VÝKOPU

Příloha č. 3, nové parametry část V. bod 8

- Je zakázáno sestupovat do výkopů nebo vystupovat z výkopů po vodorovných rozpěrných prvcích, jakož i po jiných částech **konstrukce pažení**

Digitalizace státní zprávy

Stavební řízení:

- **portál stavebníka / portál ISSŘ** od 1.7.2024
- **smyslem je vyjádření stavebního úřadu v kooperaci s ostatními úřady (jedno stanovisko)**
- **povinnost** stavebníka uložit PDS do portálu
- **ostatní agendy lze vyřešit i „po staru“**
- **doporučení žádat OIP přes DS**

Příklady pracovních úrazů za r. 2025

PÚ – zemní práce

- OSVČ
- Kontrola u firmy, pro kterou pracoval.
- Zraněný byl **zasažen pažicím boxem**, který byl položen na již usazeném pažicím boxu ve výkopu.
- Údajně do výkopu vstoupil ještě před odvázáním boxu od vázacích prostředků a nikdo jej při tom neviděl.
- Horní box po odvázání ze tří vázacích prostředků náhle sjel do výkopu, zůstal viset na 4. vázacím prostředku a přitom zasáhl zraněného.

Pohled na místo úrazového děje.

PÚ – zemní práce

- Zjištěno používání pažicích boxů v **rozporu s návodem**, pro zvýšení boxů je nutné použít nástavce, nikoliv další box.
- Háky vázacích řetězových prostředků byly **bez pojistek**.
- Konstatován **švarcsystém** u úrazem postiženého.
- Těžké doživotní následky po úrazu

Práce ve výškách

Ocelové konstrukce ČSN 73 2604

SÚ – práce ve výškách

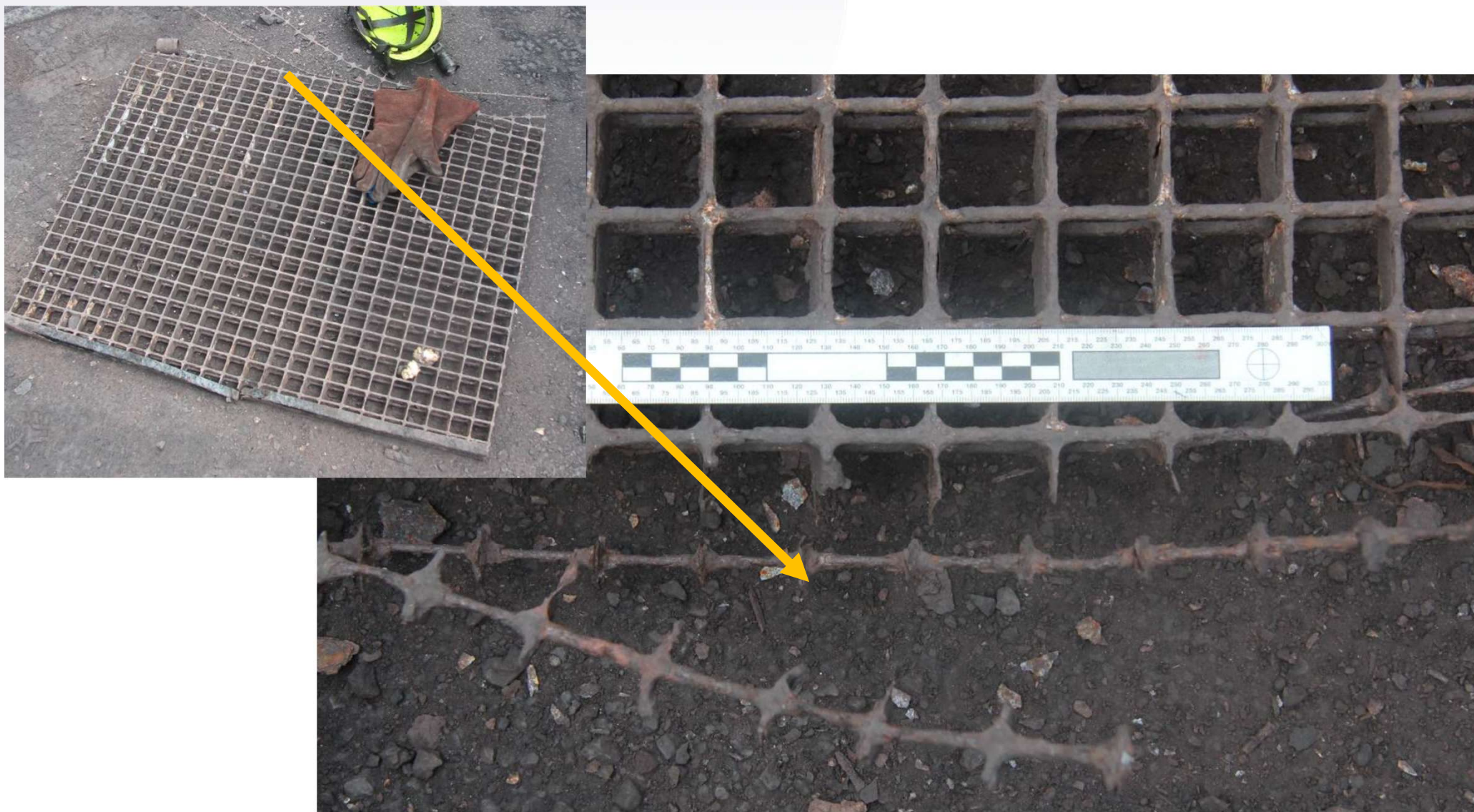
- Zraněný (zaměstnanec externího subjekt) měl vyměnit válečky dopravníkového pásu uvnitř areálu pro výrobu a zpracování železa.
- Při pohybu po servisní lávce došlo po chvilce stání na dílu pororoštu k jeho uvolnění pod tíhou zraněného a k pádu z **výšky cca 10 m** na zem.
- Nejen lávka, ale celá konstrukce totálně **zkorodovaná** a dle posudku nezpůsobilá k provozu a k pohybu osob.
- Na lávce byly kupičky materiálu dopravovaného pásem, který se při vybočování pásu usypával na lávku.
- Materiál zanesl otvory v pororoštu, což zapříčinilo korozi.

SÚ – práce ve výškách

- **2x měsíčně kontrola lávky** zaměstnancem firmy vlastníčí energomost – chodil pouze střední lávkou mezi pásy, na boční lávky nevstupoval, kontroloval je jen z dálky.
- Doloženy kontroly OK, ale ne části, kde došlo k propadnutí.
- Lávkou mohl propadnout každý, kdo se po energomostě pohyboval.

Pohled na místo úrazového děje.

Pohled na místo úrazového děje.

Pohled na místo úrazového děje.

Pohled na místo úrazového děje.

SÚ – práce ve výškách

- **Zjištěno neprovádění kontrol ocelových konstrukcí v místě, kde došlo k úrazu a celkově nedostatečné provádění kontrol.**
- **Nedostatečný úklid pochozí lávky, díky čemuž se na pororoštu usazoval dopravovaný materiál, čímž docházelo ke korozi pororoštu.**
- **Neinformování pracovníků externích společností o zjištěné korozi ocelové konstrukce, s riziky s tím souvisejícími a s opatřeními k jejich odstranění.**
- **Konstatováno umožnění výkonu zastřeného zprostředkování zaměstnání.**

PÚ – práce ve výškách

- Zaměstnanec demontoval plechový kryt dopravníku a když jej chtěl odsunout stranou, tak mu podklouzly nohy na mokrém plechu a vlivem toho zavrával a zády se opřel o kovové zábradlí.
- Po opření se o zábradlí ocelové konstrukce **střední tyč nevydržela** a on spadl z výšky cca **4 m** na travnatou plochu.
- K odlomení střední zábradelní tyče došlo **vlivem koroze** ve svárech.
- Neprovádění prohlídek ocelové konstrukce
- Závažné poranění (otevřená zlomenina)

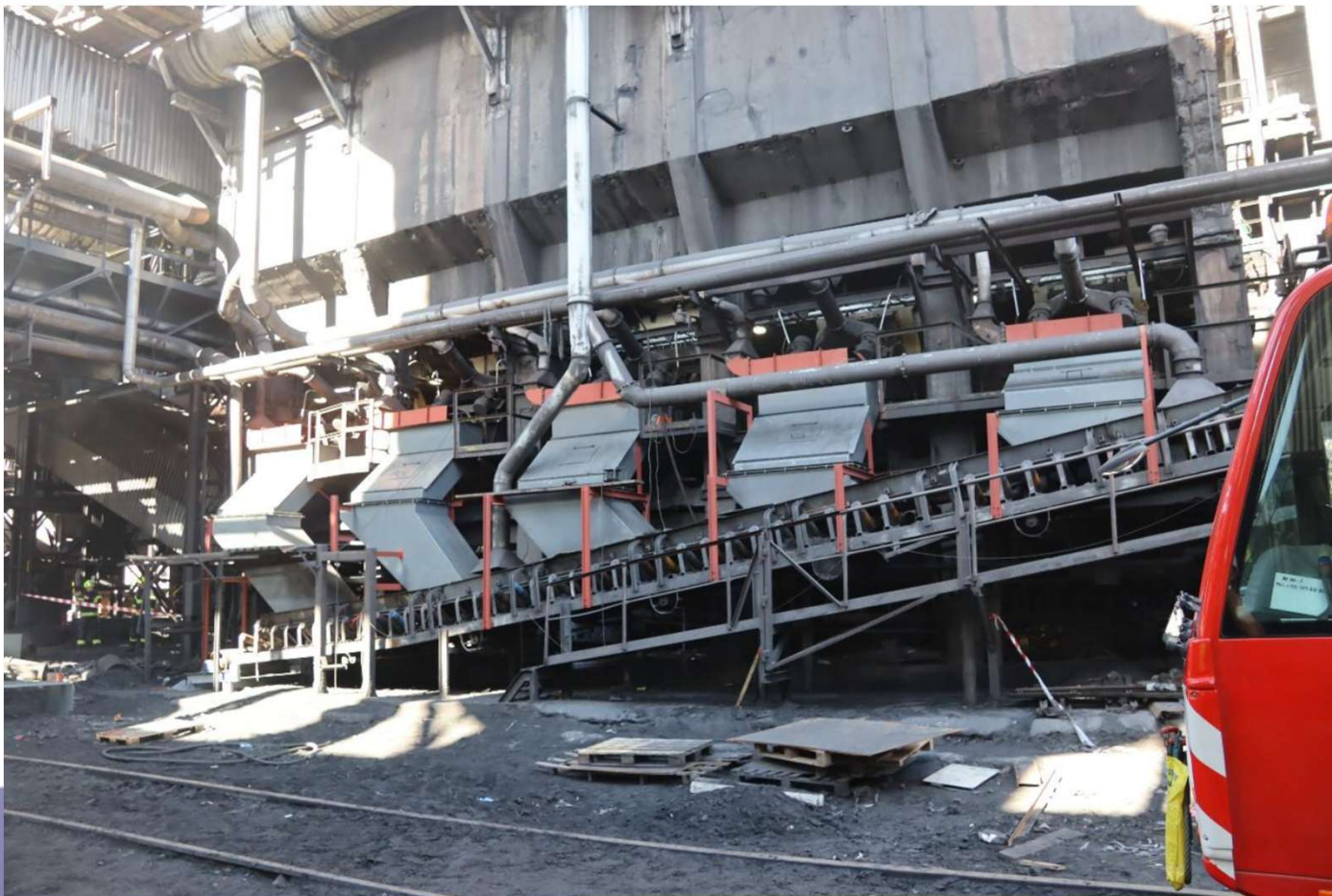
Pohled na místo úrazového děje.

Práce ve výškách

**Dočasné pracovní podlahy,
koordinace zhotovitelů**

SÚ - PÁD DO ZÁSObNÍKU KOKSU

- Průmyslový podnik - Rekonstrukce vysoké pece
- Smrtelný úraz: Pás č. 210 - Zásobník koksu č. 2 (zprava).
- Pohled na zásobníky koksu č. 1 – 5.

SÚ - PÁD DO ZÁSOBNÍKU KOKSU

- Pohled na prostor nad zásobníky koksu č. 1-5: pás č. 210 – otvor do zásobníků je chráněn plnou ochrannou ocelovou konstrukcí tvořené stěnami a střechou
- Pohled na zakrytý otvor („výdřevou“) nad zásobníkem koksu č. 2 kudy spadl poškozený do zásobníku.

SÚ - PÁD DO ZÁSOBNÍKU KOKSU

- Pohled na nezakrytý otvor nad zásobníkem koksu č. 1 a na zakrytý otvor („výdřevou“) nad zásobníkem koksu č. 2.
- Pohled na druhou stranu - zaměstnanci procházeli nad zakrytými zásobníky.

SÚ - PÁD DO ZÁSObNÍKU KOKSU

- V den úrazu se na pracovišti nacházeli:
 - Zaměstnanci objednatele (provádění funkčních zkoušek dopravníku).
 - Zhotovitel 1 (provádění funkčních zkoušek dopravníku).
 - Zhotovitel 2 (odstranění výdřevy).
 - Zhotovitel 3 (výměna pojezdových kolejnic pásu).
- Mezi 6:00 – 9:40 – probíhaly práce na rekonstrukci pásového dopravníku a Zaměstnanci zhotovitele 2 odstranili výdřevu, na pracovišti byli současně i zaměstnanci objednatele a zaměstnanci zhotovitele 1. Do 09:40 h všichni postupně opustili pracoviště.
- **Mezi 9:40 -10:30 na pracovišti nikdo nebyl.**
- V cca 10:30 přišli pracovníci zhotovitele 3, kteří si opětovně položili výdřevu na otvor do zásobníků a zaměstnanci objednatele prováděli čištění kolejnic.

SÚ - PÁD DO ZÁSOBNÍKU KOKSU

- Smrtelně zraněný zaměstnanec zhotovitele 1 na pracovišti nepracoval, šel z jiného pracoviště pro nářadí, které si zaměstnanci nechali v přepravní bedně u pásu č. 210 (jejich předchozí pracoviště).
- Z jiného pracoviště odešel kolem **cca 10h** a zpět na toto pracoviště se již nevrátil.
- Jeho kolegové ho hledali, bohužel neúspěšně.
- Kolem **cca 13h** bylo jeho tělo nalezeno jeho kolegou v prostoru vibračního třídiče koksu č. 2. Poté byla přivolána ZZS a PČR.

SÚ - PÁD DO ZÁSOBNÍKU KOKSU

- Pohled na svářečské brýle.
- Poškozený: zaměstnanec na PS – ročník 1964, nalezen v prostoru vibračního třídiče koksu č. 2.
- Zranění: smrtelná.

SÚ – práce ve výškách

- zasažení bádii a pád ze střechy domu (stále v šetření)

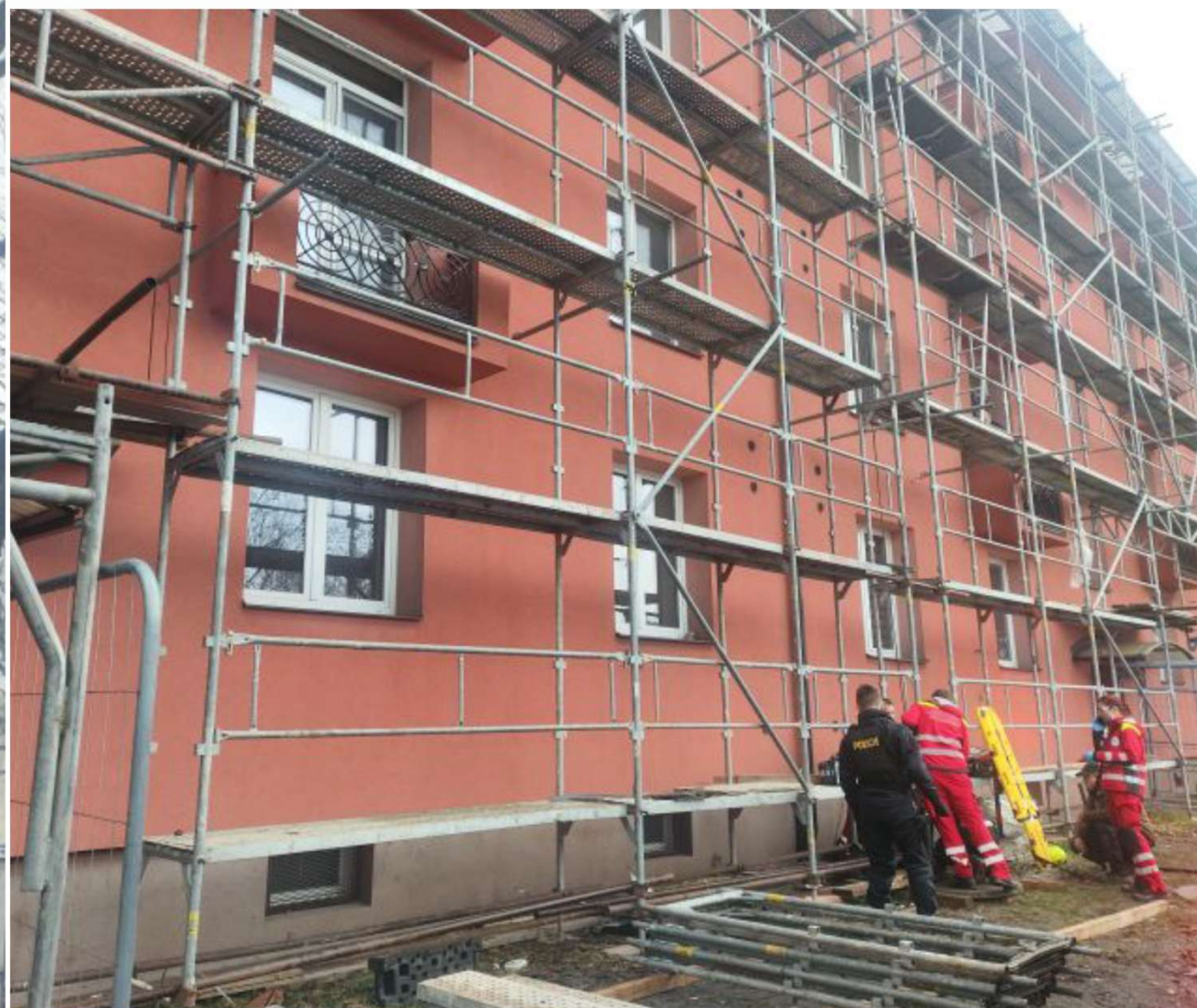

Pohled na místo úrazového děje.

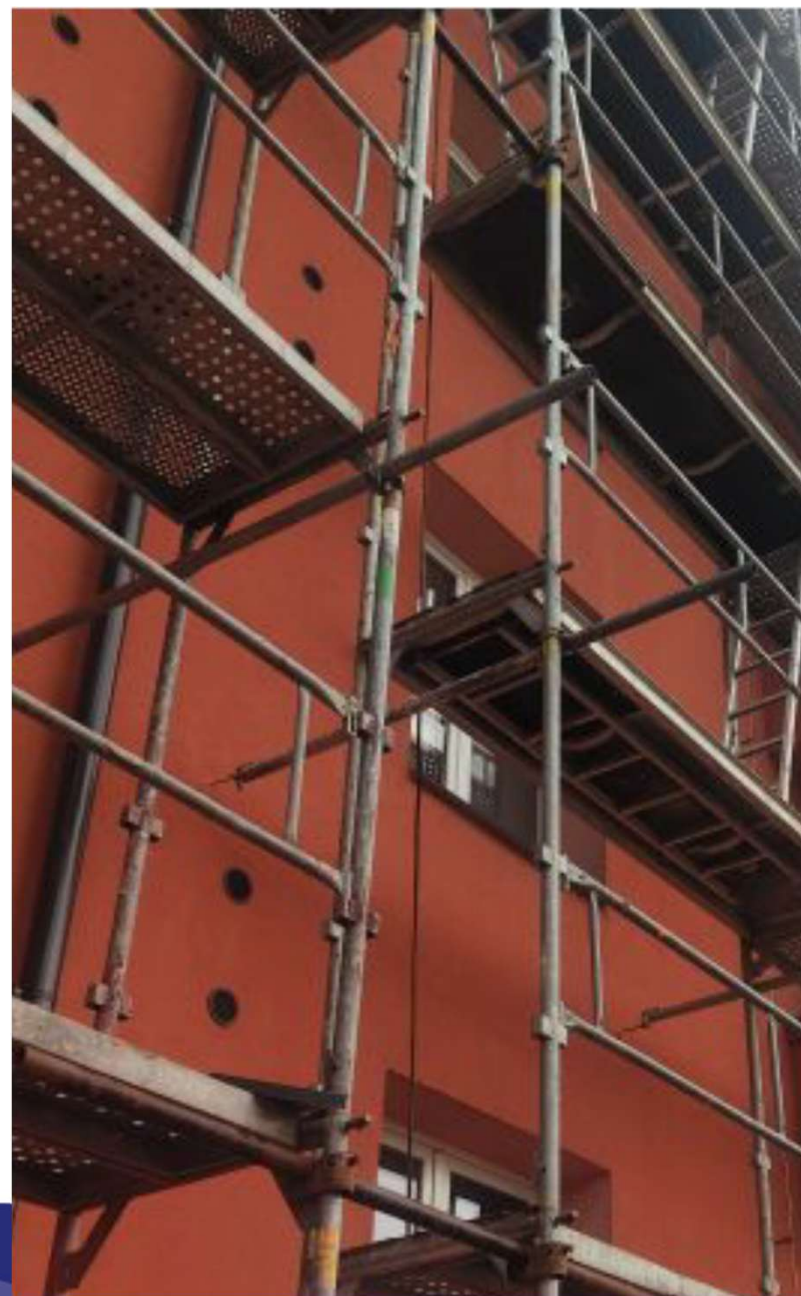
PÚ – práce ve výškách

- Stavba kousek vedle objektu OIP Ostrava
- Příprava na demontáž lešení + demontáž sítí
- Pracovník (OSVČ) si zkracuje cestu mezi dvěma konstrukcemi lešení, při tomto ztrácí stabilitu, šlápne do prázdna a padá z výšky cca 11 *m* na zem
- Volný **nezajištěný prostor mezi konstrukcemi lešení** (svody)
- Závažné poranění, trvalé následky úrazem postiženého
- V nemocnici zjištěno **3,8 g/kg alkoholu** v krvi !!!
(dle výpovědi „zbytkový alkohol“)

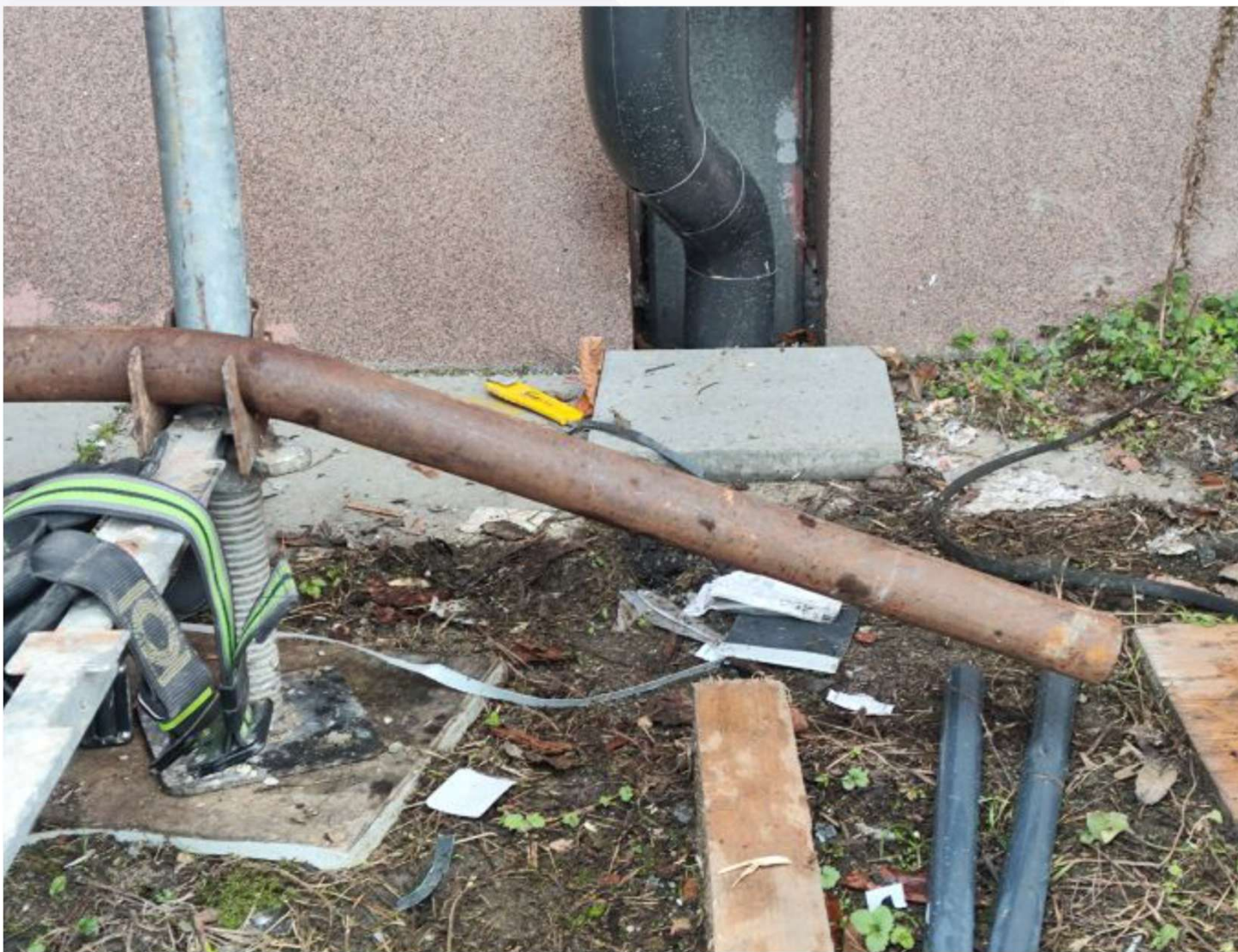
PÚ – práce ve výškách

PÚ – práce ve výškách

PÚ – práce ve výškách

PÚ – práce ve výškách

Stejná stavba, pár dní před vznikem PÚ...

Stížnost občanů na PČR.

Pravomoc kontroly s ohledem na:

Zákon č. 65/2017 Sb., zákon o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek

- dle § 30 vyjmenován SÚIP a OIP (správní orgány)
- metodický pokynu ke kontrole
- vybavení inspektorů OIP měřicí technikou
- pravomoc měření při „**důvodném podezření**“

Děkuji za pozornost

Ing. Jiří Grochal

